

iDecide

www.idecide-project.eu

Μαθητές από μειονεκτικά περιβάλλοντα

Οικογένειες με χαμηλό βιωτικό επίπεδο

Erasmus+

This project has been funded with support from the European Commission. This publication and all its contents reflect the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.
[Project number: 562184-EPP-1-2015-1-CY-EPPKA3-PI-FORWARD]

Οικογένειες με χαμηλό βιωτικό επίπεδο

Οδηγίες για την τάξη (έμφαση στις μεθόδους διδασκαλίας)

1. **Δημιουργήστε έναν κώδικα Συμπεριφοράς** (αν το σχολείο δεν το παρέχει) και πολιτική μηδενικής ανοχής στην τάξη σας, ώστε να προστατέψετε τους μαθητές από άστεγες οικογένειες από διακρίσεις ή ρατσιστικά περιστατικά λόγω των συνθηκών διαβίωσής τους.
2. **Δημιουργήστε νέες εμπειρίες για τους διδασκόμενους** στην τάξη σας για να ενισχύσετε την επίγνωση και την ευαισθητοποίηση όλων των μαθητών σε θέματα διαφορετικότητας.
3. **Ενσωματώστε την τέχνη στις οδηγίες διαφόρων τμημάτων του προγράμματος σπουδών.**
4. **Διατηρήστε τις προσδοκίες εξίσου υψηλές για όλους τους μαθητές** ώστε να παρακινείτε τη μάθηση μεταξύ όλων των μελών της τάξης. Η φτώχεια δεν συνεπάγεται με άγνοια.
5. **Προσδιορίστε τα κενά μάθησης και επιλέξτε τις κατάλληλες παρεμβάσεις.**
6. **Διδάξτε τους μαθητές να μιλούν επίσημα και να συμπεριφέρονται** με επίσημο τρόπο σε διάφορες σχολικές περιστάσεις, για να τους δώσετε ευκαιρίες να μάθουν για τις επίσημες και ανεπίσημες καταστάσεις και τις κατάλληλες συμπεριφορές.
7. **Παρέχετε πρόσβαση σε υπολογιστές, περιοδικά, εφημερίδες και βιβλία**, ώστε οι μαθητές που ζουν σε συνθήκες φτώχειας να μπορούν να δουν και να εργαστούν με έντυπο υλικό. Το σχολείο μπορεί να είναι το μόνο μέρος όπου έχουν πρόσβαση σε αυτούς τους μαθησιακούς πόρους.
8. **Αναθέστε εργασίες που απαιτούν δαπανηρές συσκευές και πόρους**, όπως υπολογιστές και πρόσβαση στο διαδίκτυο, μόνο όταν έχετε τη δυνατότητα να ολοκληρώσετε το έργο κατά τη διάρκεια των ωρών διδασκαλίας όπου υπάρχουν διαθέσιμοι και προσβάσιμοι πόροι.
9. **Ενθαρρύνετε συζητήσεις στην τάξη** σχετικά με θέματα όπως ο ταξισμός, η καταναλωτική κουλτούρα, η ρύπανση του περιβάλλοντος και άλλες αδικίες που επηρεάζουν τους ανθρώπους που ζουν σε συνθήκες φτώχειας. Αναπτύξτε την επίγνωση και την ευαισθησία τους για να ενθαρρύνετε τους μαθητές σας να εκτιμούν και να εργάζονται για την ισότητα στον κόσμο.
10. **Αναγνωρίστε τα δικά σας στερεότυπα** σχετικά με τους μαθητές που ζουν σε συνθήκες φτώχειας και εργαστείτε συνειδητά για την επίλυσή τους.
11. **Να είστε προσεκτικοί σχετικά με τα σχολικά είδη** που περιμένετε να αγοράσουν οι μαθητές σας - ο κατάλογος πρέπει να είναι όσο το δυνατόν πιο απλός για όλους τους μαθητές.
12. **Δημιουργήστε ένα απόθεμα κοινών αναλώσιμων υλικών** για τους μαθητές σας, για να

μπορούν να δανειστούν όταν εξαντληθούν προσωρινά τα διάφορα υλικά τους για δραστηριότητες στην τάξη.

13. **Δράστε γρήγορα για να τερματίσετε κάθε μορφή παρενόχλησης / διάκρισης** κατά των μαθητών που ζουν σε συνθήκες φτώχειας.

Οδηγίες στο επίπεδο του σχολείου (έμφαση σε μεθόδους διδασκαλίας)

Τμηματοποίηση Τάξεων / Διαρρύθμιση

Συμπεριλάβετε τους μαθητές, που ζουν σε συνθήκες φτώχειας, σε εκδηλώσεις και δραστηριότητες, διαφοροποιώντας και τονίζοντας τον ρόλο τους, ανεξάρτητα από την οικονομική τους κατάσταση. Για παράδειγμα, εξετάστε το ενδεχόμενο να τους δώσετε πρόσβαση σε νέες ευκαιρίες, που συνήθως προορίζονται για οικονομικά ευνοημένους μαθητές.

Κοινότητα

Διοργανώστε εκπαιδευτικές επισκέψεις και σχολικές εκδρομές. Οι εκδρομές είναι απαραίτητες για την ανάπτυξη και την αλληλεπίδραση κάθε μαθητή με το περιβάλλον. Επωφεληθείτε από επιχορηγήσεις και χρηματοδότηση που μπορούν να βοηθήσουν μια ολόκληρη τάξη μαθητών να επισκεφθούν μέρη, τα οποία δεν αναμένονται.

Προσαρμογές Εκπαιδευτικού Προγράμματος

1. **Διοργανώστε εκπαιδευτικές επισκέψεις και σχολικές εκδρομές.** Οι εκδρομές είναι απαραίτητες για την ανάπτυξη και την αλληλεπίδραση κάθε μαθητή με το περιβάλλον. Επωφεληθείτε από επιχορηγήσεις και χρηματοδότηση που μπορούν να βοηθήσουν μια ολόκληρη τάξη μαθητών να επισκεφθούν μέρη, τα οποία δεν αναμένονται.
2. **Συμπεριλάβετε τους μαθητές, που ζουν σε συνθήκες φτώχειας, σε εκδηλώσεις και δραστηριότητες**, διαφοροποιώντας και τονίζοντας τον ρόλο τους, ανεξάρτητα από την οικονομική τους κατάσταση. Για παράδειγμα, εξετάστε το ενδεχόμενο να τους δώσετε πρόσβαση σε νέες ευκαιρίες που συνήθως προορίζονται για οικονομικά ευνοημένους μαθητές.
3. Αναπτύξτε προγράμματα σπουδών που είναι εξίσου σχετικά και με νόημα σε σχέση με τη ζωή των μαθητών που ζουν σε συνθήκες φτώχειας.

Εκπαιδευτικές Επισκέψεις / Εκδρομές / Κατασκηνώσεις / Σχολικές Ανταλλαγές / Εκδρομές στο Εξωτερικό

Διοργανώστε εκπαιδευτικές επισκέψεις και σχολικές εκδρομές. Οι εκδρομές είναι απαραίτητες για την ανάπτυξη και την αλληλεπίδραση κάθε μαθητή με το περιβάλλον. Επωφεληθείτε από επιχορηγήσεις και χρηματοδότηση που μπορούν να βοηθήσουν μια ολόκληρη τάξη μαθητών να επισκεφθούν μέρη, τα οποία δεν αναμένονται.

Φαγητό: Κυλικείο / Επισκέψεις / Κατασκηνώσεις / Εκδρομές

Παρέχετε εκπτώσεις στο κυλικείο του σχολείου για μαθητές που προέρχονται από οικογένειες χαμηλού εισοδήματος. Αυτές πρέπει να παρέχονται διακριτικά.

Γονείς / Σύλλογοι Γονέων

1. **Δημιουργήστε σχέσεις.** Κτίστε μια υποστηρικτική σχέση στους μαθητές και τις οικογένειές τους, ανεξάρτητα από το οικονομικό και εκπαιδευτικό τους υπόβαθρο.
2. **Διοργανώστε συναντήσεις μεταξύ των γονέων και του προσωπικού** για να συζητήσετε την πρόοδο των μαθητών και να βελτιώσετε τη συνεργασία μεταξύ του σχολείου και του σπιτιού. Αυτό θα βοηθήσει στην παρακολούθηση της προόδου και στη συζήτηση θεμάτων που μπορεί να σχετίζονται με την κοινωνική ζωή των μαθητών, όπως η περιθωριοποίηση, οι κοινωνικές αλληλεπιδράσεις με τους συνομηλίκους, η συμπεριφορά στο σπίτι και ο αυτοσεβασμός.

Σχολικοί Εορτασμοί / Εκδηλώσεις / Δραστηριότητες

Συμπεριλάβετε τους μαθητές, που ζουν σε συνθήκες φτώχειας, σε εκδηλώσεις και δραστηριότητες, διαφοροποιώντας και τονίζοντας τον ρόλο τους, ανεξάρτητα από την οικονομική τους κατάσταση. Για παράδειγμα, εξετάστε το ενδεχόμενο να τους δώσετε πρόσβαση σε νέες ευκαιρίες που συνήθως προορίζονται για οικονομικά ευνοημένους μαθητές.

Σχολικές Αγορές

Εξοπλίστε τις αίθουσες διδασκαλίας με υπολογιστές για κάθε μαθητή, ώστε να προσφέρετε ίσες ευκαιρίες μάθησης για όσους δεν διαθέτουν υπολογιστή στο σπίτι.

Υποστήριξη Μαθητών

1. **Δημιουργήστε σχέσεις.** Κτίστε μια υποστηρικτική σχέση στους μαθητές και τις οικογένειές τους, ανεξάρτητα από το οικονομικό και εκπαιδευτικό τους υπόβαθρο.

2. **Προσφέρετε στους μαθητές επιπλέον υποστήριξη**, εάν είναι δυνατόν, συμπεριλαμβανομένης της εξατομικευμένης υποστήριξης κατά τη διδασκαλία και υποστήριξη για την εκμάθηση της γλώσσας.
3. **Παρέχετε εκπτώσεις στο κυλικείο του σχολείου** για μαθητές που προέρχονται από οικογένειες χαμηλού εισοδήματος. Αυτά πρέπει να παρέχονται διακριτικά.
4. **Διοργανώστε συναντήσεις μεταξύ των γονέων και του προσωπικού** για να συζητήσετε την πρόοδο των μαθητών και να βελτιώσετε τη συνεργασία μεταξύ του σχολείου και του σπιτιού. Αυτό θα βοηθήσει στην παρακολούθηση της προόδου και στη συζήτηση θεμάτων που μπορεί να σχετίζονται με την κοινωνική ζωή των μαθητών, όπως η περιθωριοποίηση, οι κοινωνικές αλληλεπιδράσεις με τους συνομηλίκους, η συμπεριφορά στο σπίτι και ο αυτοσεβασμός.

Επαγγελματική Ανάπτυξη Δασκάλων/Καθηγητών

Παρέχετε επιμόρφωση για εκπαιδευτικούς, όπως σε σχέση με υπηρεσίες εκπαιδευτικής ψυχολογίας, που σχετίζονται με τις κύριες δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι μαθητές που ζουν σε συνθήκες φτώχειας κατά την εκπαίδευσή τους.

Τεχνολογία

Εξοπλίστε τις αίθουσες διδασκαλίας με ηλεκτρονικούς υπολογιστές για κάθε μαθητή, ώστε να συμπεριλάβετε εκείνους που δεν έχουν πρόσβαση σε ένα εκτός σχολείου και παρέχετε τα βιβλία ή άλλους υλικούς πόρους που χρειάζονται κατά τη διάρκεια των μαθημάτων.

Υποστηρικτική βιβλιογραφία

Ορισμός: Οι άνθρωποι που ζουν σε συνθήκες φτώχειας είναι "εκείνοι που είναι σε πολύ χειρότερη θέση από την πλειοψηφία του πληθυσμού - ένα επίπεδο υποβάθμισης που σε μεγάλο βαθμό απέχει από το γενικό βιοτικό επίπεδο που απολαμβάνει η πλειοψηφία του πληθυσμού σε μία από τις πλουσιότερες χώρες του κόσμου" (Joseph Rowntree, 2009).

Ορισμός Ευρωπαϊκής Ένωσης:

"Οι άνθρωποι λέγεται ότι ζουν σε συνθήκες φτώχειας εάν το εισόδημα και οι πόροι τους είναι τόσο ανεπαρκείς, ώστε να τους αποτρέπουν από το να έχουν ένα βιοτικό επίπεδο που θεωρείται αποδεκτό στην κοινωνία στην οποία ζουν. Λόγω της φτώχειας τους, μπορεί να αντιμετωπίζουν πολλαπλά μειονεκτήματα λόγω της ανεργίας, του χαμηλού εισοδήματος, της ανεπαρκούς στέγης, της ανεπαρκούς υγειονομικής περίθαλψης και των εμποδίων για τη δια βίου μάθηση, τον πολιτισμό, τον αθλητισμό και την αναψυχή". (Eurostat's Concepts and Definitions Database, http://ec.europa.eu/eurostat/ramon/nomenclatures/index.cfm?TargetUrl=DSP_GLOSSARY_NOM_DL_VIEW&StrNom=CODED2&StrLanguageCode=EN&IntKey=27697332&RdoSearch=&TxtSearch=&Cb oTheme=&IntCurrentPage=1)

Χαρακτηριστικά:

Οι μαθητές σε συνθήκες φτώχειας αποτελούν μια διαφορετική ομάδα. Παρουσιάζουν ένα ευρύ φάσμα αξιών, πεποιθήσεων, εμπειριών και υπόβαθρων. Η φτώχεια επηρεάζει τη μάθηση και τα ακαδημαϊκά επιτεύγματα (Duncan & Brooks-Gunn, 1997) εξαιτίας παραγόντων, όπως η υγεία και η ευημερία των μαθητών, η παιδεία και η γλωσσική ανάπτυξη, η πρόσβαση σε υλικούς πόρους και το επίπεδο κινητικότητας.

Υγεία και Ευημερία

Οι ακατάλληλες συνθήκες στέγασης, η ανεπαρκής ιατρική περίθαλψη και η κακή διατροφή, μπορούν να επηρεάσουν τη σωματική και γνωστική ανάπτυξη του παιδιού. Η ζωή μέσα στο καθημερινό άγχος για τα οικονομικά, μπορεί επίσης να επηρεάσει σοβαρά την ψυχική υγεία των μαθητών, την αυτο-αποτελεσματικότητα (Conrath 2001), την αυτοεικόνα (Ciaccio 2000) και τα κίνητρα για επιτυχία στο σχολείο (Beegle, 2006).

Γλώσσα και Ανάπτυξη Αλφαριθμητισμού

Τα παιδιά που ζουν σε συνθήκες φτώχειας συνήθως αντιμετωπίζουν προβλήματα όσον αφορά την παιδεία και τη γλωσσική ανάπτυξη. Ο Neuman (2008) δηλώνει ότι "τα παιδιά που είναι φτωχά ακούνε μικρότερο αριθμό λέξεων με πιο περιορισμένη συντακτική πολυπλοκότητα και κάνουν λιγότερες ερωτήσεις που προωθούν τη συνομιλία, καθιστώντας δύσκολη τη διαδικασία να αποκτήσουν γρήγορα νέες λέξεις και να διακρίνουν ανάμεσα σε αυτές".

Υλικοί Πόροι

Η έλλειψη υλικών πόρων μπορεί να συνεπάγεται περιορισμένη πρόσβαση σε ημερήσια φροντίδα υψηλής ποιότητας, περιορισμένη πρόσβαση στην φροντίδα πριν και μετά το σχολείο και περιορισμένο φυσικό χώρο σε σπίτια για τη δημιουργία ιδιωτικών ή ήσυχων περιβαλλόντων για μελέτη, και περιορισμούς σε δραστηριότητες εκτός τάξης που μπορεί, για παράδειγμα, να απαιτούν πρόσβαση σε υπολογιστή.

Κινητικότητα

Η φτώχεια επισύρει επίσης έναν σημαντικό περιορισμό για τις οικογένειες - την ικανότητα παροχής στέγης. Οι μαθητές μετακινούνται συχνά από το ένα μέρος στο άλλο, επειδή οι γονείς τους αναζητούν εργασία ή ασχολούνται με άλλα ζητήματα που απαιτούν τη μετακίνηση τους. Οι συχνές μετακινήσεις σχεδόν πάντοτε έχουν αρνητικό ακαδημαϊκό και κοινωνικό αντίκτυπο στους μαθητές.

Χρήσιμες Ιστοσελίδες

The World Health Organisation: www.who.int

The Institute of Child Education and Psychology: www.icepe.eu

<http://www.eapn.eu/images/docs/povertyexplainer>

<http://www.edutopia.org/discussion/5-ways-help-students-affected-generational-poverty>

<http://www.edchange.org/publications/PDK-Pedagogy-of-Engagement.pdf>

<http://www.edutopia.org/blog/how-does-poverty-influence-learning-william-parrett-kathleen-budge>

<https://www.edutopia.org/blog/what-can-schools-do-to-address-poverty-william-parrett-kathleen-budge>

Σχετικά Άρθρα και Εκθέσεις

- Berliner, D. (2009). Poverty and potential: Out-of-school factors and school success. Tempe, AZ: Education and the
- Rouse, C.E. & Barrow, L. (2006). U.S. elementary and secondary schools: Equalising opportunity or replacing the status quo? *The Future of Children*, 16(2), 99-123.
- Bhattacharya, A. (2010). Children and adolescents from poverty and reading development: A research review. *Reading & Writing Quarterly*, 26, 115-139.
- Robinson, J.G. (2007). Presence and persistence: Poverty ideology and inner-city teaching. *Urban Review*, 39,541-565
- Gorski, P.C. (2012). Perceiving the problem of poverty and schooling: Deconstructing the class stereotypes that mis-shape education policy and practice. *Equity & Excellence in Education*, 45 (2), 302-319.
- Gorski, P.C. (2013). Building a pedagogy of engagement for students in poverty, <http://www.edchange.org/publications/PDK-Pedagogy-of-Engagement.pdf>

Αναφορές

- Beegle, D. M. (2006). See poverty... be the difference! Discover the missing pieces for helping people move out of poverty. Tigard, OR: Communication Across Barriers.
- Ciaccio, J. (2000). "A teacher's chance for immortality." *Education Digest*, 65(6), pp.44-48.
- Conrath, J. (2001). "Changing the odds for young people: Next steps for alternative education." *Phi Delta Kappan*, 82(8), pp.585-587.
- Duncan, G.J., & Brooks-Gunn, J. (1997). *Consequences of growing up poor*. New York: Russell Sage Foundation.
- Joseph Rowntree Foundation (2009): What is meant by Poverty, <https://www.jrf.org.uk/sites/default/files/jrf/migrated/files/poverty-definitions.pdf>
- Neuman, S. B. (2008). *Educating the other America: Top experts tackle poverty, literacy, and achievement in our schools*. Baltimore, MD: Paul H. Brookes.
- William H. Parrett and Kathleen M. Budge, *Turning High-Poverty Schools into High-Performing Schools*, <http://www.edutopia.org/blog/how-does-poverty-influence-learning-william-parrett-kathleen-budge>